

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

22.12.2025

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Бюджет-2026: із марафоном, культурою та патріотичним кіно. – Наталія Данькова](#)

[Мінкульт виніс на громадське обговорення постанову про 1000 годин українського контенту](#)

[Що зміниться для українських митців: Мінкульт виніс нову постанову на обговорення. – Ганна Тимошенко](#)

[Чи перетвориться грандіозна програма Зеленського «1000 годин контенту» на черговий зашквар? – Лєна Чиченіна](#)

[Олена Стяжкіна стала кавалеркою ордена «За інтелектуальну відвагу»](#)

[У Вінниці назвали лауреатів Всеукраїнської премії імені Степана Руданського. – Ганна Тимошенко](#)

[Як формується спільна пам'ять та національний наратив за умов різного досвіду війни? Конспект дискусії Конгресу культури. – Олеся Котубей-Геруцька](#)

[Де наш дім?: як війна змінює український досвід діаспори та внутрішнього переміщення. – Катерина Гладка](#)

Вшанування пам'яті

[З'явився відеокурс про сучасні практики меморіалізації в Україні](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Олексій Кулеба: Влада консолідує зусилля для боротьби з російською пропагандою в Одесі. – Олексій Кулеба](#)

[За п'ять місяців медійники виявили 875 російських фейків у 10 регіонах України. – Діана Горон](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Пам'ятник Булгакову в Києві демонтують. – Анастасія Большакова](#)

[У Києві демонтують пам'ятники Міхаїлу Булгакову та Анні Ахматовій](#)

[Із глобуса на Майдані Незалежності приберуть назви російських міст. – Дарина Рубан](#)

Регіональна культурна політика

[Івано-Франківська облрада оголосила 2026 рік роком Івана Франка](#)

Благодійність

[«Леви на джипі» зібрали за стрим понад мільйон гривень для військових. – Микита Кишиневський](#)

[Комік Повар Даніл зібрав у закордонному турі 800 тисяч грн для війська. – Микита Кишиневський](#)

[Благодійна виставка «Межа тривоги» у галереї «без назви» книгарні «Збірка»](#)

[Безкоштовні покази українського кіно на підтримку збору: Takflix і фонд «Повернись живим» запустили кампанію «Дронопад»](#)

Театр

[Замість підсумків театрального року. Що \(не\) відбувається в українському театрі з 2022 до 2025. – Олена Мигашко](#)

[Про складнощі життя емігрантів: у Волинському драмтеатрі з'явилася вистава-абсурд «Ідеальний раб». – Тетяна Маркопольська](#)

Музика

[Музиканти виконали «Щедрик» на розбитій ТЕС задля порятунку української енергетики. – Микита Кишиневський](#)

[Вистава з врахуванням музичної психології глядача: композитор Іван Небесний про балет «Лускунчик Гофмана»](#)

Візуальні мистецтва

[Чим запам'ятався 2025 рік у візуальному мистецтві: повернення забутого, неоціненні втрати і практики пам'ятання. – Анастасія Курінська](#)

[Переосмислити спадщину, аби прийти до моменту де ми зараз: чим цінна виставка у щойно відкритому «Промприлад Арцентр». – Анастасія Курінська](#)

[Якби людей можна було захистити як пам'ятники. Художниця Галина Андрусенко показала перформанс «Захищені». – Катерина Кадакова](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Верховна Рада ухвалила закон, що відкриває нові можливості для українського кіно. – Ганна Тимошенко](#)

[Другий із 50: фільм «2000 метрів до Андріївки» потрапив до кращих фільмів року за версією The Guardian. – Анна Коваленко](#)

[На Берлінале покажуть фільм про Чорнобильську катастрофу «Розпад». – Анастасія Большакова](#)

[З Рудинським, Цимбалюком, Пустовіт і ветеранами: дивіться перший тизер](#)

[драмеди «Повернення»](#)

[Коли вийде «Кіллхаус»: оголошено дату прокату екшн-трилера Любомира Левицького](#)

Література. Книговидання

[Премія Drahomán Prize-2025 оголосила номінантів](#)

[Фінляндія, Греція та Польща – нові переклади української літератури](#)

Бібліотечна справа

[В університеті імені Грінченка відкрили оновлену бібліотеку](#)

[Окупанти планують «розвиток культури» Херсонщини до 2030 року: на що росія хоче витратити мільярди. – Данило Азовський](#)

[В окупованому Каланчаку на Херсонщині росіяни відкрили кінотеатр](#)

[В окупованій Чаплинці обіцяють відкрити будинок культури після «капремонту» у 2026 році](#)

[Місце трагедії стало місцем комедії: МВА про новорічні вистави окупантів у драмтеатрі Маріуполя](#)

[Окупанти заявили про старт відновлення знищеного «Українського дому» в Маріуполі](#)

Загальні питання

Бюджет-2026: із марафоном, культурою та патріотичним кіно. – Наталія Данишкова

Минулого тижня Президент України підписав закон про державний бюджет на 2026 рік. Зросло фінансування культурної сфери, заплановано спрямувати додаткові мільярди на створення контенту. Також держава вирішила продовжити фінансувати телевізійний марафон «Єдині новини». Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/246500/2025-12-22-byudzheth-2026-iz-marafonom-kulturoyu-ta-patriotichnym-kino/>

Мінкульт виніс на громадське обговорення постанову про 1000 годин українського контенту

Міністерство культури України оголосило громадське обговорення проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання створення українського контенту». На обговорення винесено сам проєкт постанови, пояснювальну записку, положення про конкурсні комісії, положення про організацію та проведення мистецьких конкурсів, а також додатки до них. У документах ідеться про порядок формування комісій, відбір проєктів і супровідну документацію. Докладніше:

<https://chytomo.com/minkult-vynis-na-hromadske-obhovorennia-postanovu-pro-1000-hodyn-ukrainskoho-kontentu/>

Що зміниться для українських митців: Мінкульт виніс нову постанову на обговорення. – Ганна Тимошенко

Йдеться про документ «Деякі питання створення українського контенту», який має визначити підходи до фінансування і підтримки культурного продукту в Україні. Проєкт постанови готували не в кабінетній тиші. Йому передувала серія консультацій з представниками українського кіно- та креативного середовища, профільними інституціями, міжнародними партнерами. Також у документі враховано досвід роботи державних культурних установ і результати галузевих досліджень. Це спроба зібрати різні голоси в один нормативний текст – і водночас перевірити його на практичну придатність. Перелік сфер, яких стосується проєкт, показовий. Йдеться не лише про ігрове та документальне кіно, анімацію чи серіали. У фокусі – телевізійні розважальні й пізнавальні формати, театр, опера, балет, мюзикли, музичні альбоми, сингли, кліпи, аудіокниги. Окремо прописані цифрові формати – онлайн-ігри та короткі відео для соціальних мереж. Фактично держава визнає: культурний продукт давно вийшов за межі класичних сцен і екранів. До 30 грудня всі зацікавлені – від митців і продюсерів до менеджерів культури – можуть подати свої зауваження й пропозиції. Докладніше:

<https://ktoaday.com.ua/69934/shho-zminytsya-dlya-ukrayinskyh-mytziv-minkult-vynis-novu-postanovu-na-obgovorennia/>

Чи перетвориться грандіозна програма Зеленського «1000 годин контенту» на черговий зашквар? – Лена Чиченіна

Авторка скептично коментує ініціативу. Докладніше:

<https://antonina.detector.media/kino/post/225713/2025-12-21-chy-peretvorytsya-grandiozna-programa-zelenskogo-1000-godyn-kontentu-na-chergovyy-zashkvar/>

Олена Стяжкіна стала кавалеркою ордена «За інтелектуальну відвагу»

Незалежний культурологічний часопис журнал «І» оголосив нових кавалерів ордена «За інтелектуальну відвагу», відзнаку отримали історикиня й письменниця О. Стяжкіна («за інтелектуальну відвагу у відстоюванні Слова, свободи і права») та директор Європейського центру солідарності у Гданську Базиль Керський («за інтелектуальну відвагу та відданість ідеям Солідарності»). Докладніше:

<https://chytomo.com/olena-stiazhkina-stala-kavalerkoiu-ordenu-za-intelektualnu-vidvahu/>

У Вінниці назвали лауреатів Всеукраїнської премії імені Степана Руданського. – Ганна Тимошенко

У Вінниці підбито підсумки Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Степана Руданського – однієї з найавторитетніших відзнак у сфері гумору й сатири. Цю премію вручають за кращі художні твори, виконавську майстерність та дослідження, пов'язані з творчою спадщиною відомого українського письменника. У номінації «Письменники, у творах яких продовжуються творчі традиції Степана Руданського» перемогу здобув Є. Безус. Кращим дослідником, який ґрунтовно вивчав життєвий і творчий шлях Руданського, визнано Р. Радишевського. Серед творчих колективів перемогу здобув зразковий аматорський театральний колектив «Котигорошко» Центру культури і дозвілля Тульчинської міської ради. Його відзначено за високий виконавський рівень та активну популяризацію гумористичної спадщини Руданського і сучасних авторів. У номінації «Окремі виконавці» лауреатом став О. Швабський – директор Центру культури та дозвілля Турбівської селищної ради. Його діяльність спрямовано на розвиток і поширення жанрів гумору та сатири серед широкої аудиторії. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/69615/u-vinnyczi-nazvaly-laureativ-vseukrayinskoyi-premiyi-imeni-stepana-rudanskogo/>

Як формується спільна пам'ять та національний наратив за умов різного досвіду війни? Конспект дискусії Конгресу культури. – Олеся Котубей-Геруцька

У Львові 12–14 грудня відбувся IV Конгрес культури «Зв'язок_Розрив». У його межах пройшла дискусія «Вузли пам'яті: розплутувати чи затягувати?» – про те, хто і як формує наші майбутні способи пам'ятати; як виникають зв'язки, здатні втримати нас у спільності, і що робити з тими розривами, які вже неможливо приховати. У час війни пам'ять стає не лише тим, що зберігає минуле, а й тим, що тримає нас разом: у переосмисленні радянської спадщини, у появі нових освітніх програм та громадських ініціатив, що намагаються створити нову мову пам'яті. Опубліковано конспект дискусії, в якій взяли участь академічний директор магістерської програми «Дослідження пам'яті та

публічна історія» у Київській школі економіки А. Лягуша, журналістка, співзасновниця ініціативи «Вшануй» К. Даценко, культурна менеджерка, виконавча директорка «Радіо Хартія», поетка і публіцистка І. Скиба-Якубова, дослідниця культурної пам'яті, викладачка Українського католицького університету та Львівської національної академії мистецтв Х. Рутар і молодший сержант, бренд-дизайнер ЗСУ, дослідник військової меморіальної культури Т. Іщик. Модераторка – журналістка Суспільне Культура, авторка і ведуча проєкту «Прощай, імперіє!» О. Котубей-Геруцька. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1189530-ak-formuetsa-spilna-pamat-ta-nacionalnij-narativ-za-umov-riznogo-dosvidu-vijni-konspekt-diskusii-kongresu-kulturi/>

Де наш дім?: як війна змінює український досвід діаспори та внутрішнього переміщення. – Катерина Гладка

«Повномасштабна війна радикально змінила український досвід мобільності. Мільйони людей опинилися в русі – між містами, країнами, ідентичностями. Разом із побутом вони перенесли культурну пам'ять, мову, способи взаємодії і потребу в спільнотах. Водночас постає питання: чи можемо ми вже сьогодні говорити про нову українську діаспору – і що саме стоїть за цим поняттям? Саме з цієї точки почалася розмова між культурною менеджеркою і співзасновницею правління «Віче» в Берліні Є. Якубовською, почесною консулкою Німеччини у Харкові, юристкою Т. Гавриш і театральною менеджеркою, акторкою, директоркою та художньою керівницею муніципального театру «Дім актора» в Запоріжжі О. Донік, модерована М. Ляхович у межах IV Конгресу культури у Львові. Вона окреслила ключову напругу сучасного моменту, зауваживши, що багато українців, переїжджаючи, „взяли з собою не лише матеріальні речі, а й культурні цінності”, але при цьому опинилися у стані постійної подвійної присутності. Соціальні мережі й безперервний інформаційний потік, за її словами, інколи не скорочують відстань, а навпаки – створюють відчуття „подвійної еміграції”, коли людина фізично перебуває в іншій країні, але постійно живе в українському контексті, „по суті, перебуваючи десь поміж”». Опубліковано основні тези розмови. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/12/21/712937_de_dim_yak_viyna_zminyue.html

Вшанування пам'яті

З'явився відеокурс про сучасні практики меморіалізації в Україні

Платформа культури пам'яті «Минуле / Майбутнє / Мистецтво» спільно з Cultosvita випустили відеокурс про сучасні практики меморіалізації в Україні. Це шість коротких лекцій про мистецькі практики, суспільні ритуали, неочікувані простори, в яких зараз живе пам'ять. На прикладі українських проєктів, втілених художниками, архітекторами, активістами, можна ознайомитися з поняттями тактичної і стратегічної комеморації. А також – розібратися в ролі стихійних меморіалів та зрозуміти, чому важливо працювати з пам'яттю вже сьогодні. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/z-yavyvsya-videokurs-pro-suchasni-praktyky-memorializatsiyi-v-ukrayini/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Олексій Кулеба: Влада консолідує зусилля для боротьби з російською пропагандою в Одесі. – Олексій Кулеба

Влада консолідує зусилля для боротьби з російською пропагандою в Одесі, кількість якої збільшилася в соцмережах після останніх обстрілів, що призвели до масових відключень електроенергії та води. Про це повідомив віцепрем'єр-міністр з відновлення України – міністр розвитку громад та територій О. Кулеба. На уточнювальне запитання, чи можлива його співпраця з віцепрем'єр-міністеркою з питань гуманітарної політики – міністеркою культури Т. Бережною, яка відповідає зокрема за стратегічні комунікації, Кулеба відповів, що по цьому питанню вже співпрацюють різні відомства. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/246487/2025-12-20-oleksiy-kuleba-vlada-konsoliduie-zusylyya-dlya-borotby-z-rosiyskoyu-propagandoyu-v-odesi/>

За п'ять місяців медійники виявили 875 російських фейків у 10 регіонах України. – Діана Горон

Протягом серпня–грудня 2025 року медійники в десяти регіонах України виявили і спростували 875 російських фейків і 3736 маніпуляцій різного походження, повідомляє Інститут масової інформації. Спільними для більшості областей залишаються негативні наративи про мобілізацію, фейки про діяльність Збройних сил України й обстріли, екологію, енергетику та дискредитацію української влади. Найбільшу кількість російських фейків і маніпуляцій було зафіксовано в Запорізькій області – 471 фейк та 935 маніпуляцій. На другому місці – Харківська область, де було виявлено 304 фейки, на третьому – Херсонщина (29 російських фейків). В інших регіонах кількість фейків менша, однак високою є частка маніпулятивного контенту (наприклад, у Чернігівській області – 872 маніпуляції, у Полтавській – 690 маніпуляцій, у Хмельницькій – 500 маніпуляцій). Це, за даними ІМІ, свідчить про існування феномену системного викривлення інформації в онлайн-просторі без прямого поширення неправдивих фактів. Аналіз виявлених фейків і маніпуляцій показав однозначне домінування російських пропагандистських тем і наративів. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/246469/2025-12-19-za-pyat-misyatsiv-mediynyky-vyyavyly-875-rosiyskykh-feykiv-u-10-regionakh-ukrainy/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Пам'ятник Булгакову в Києві демонтують. – Анастасія Большакова

Навесні 2024 року експерти Українського інституту національної пам'яті (УІНП) визнали російського письменника М. Булгакова українофобом та імперцем за світоглядом. Тому топоніми та пам'ятники, присвячені йому, можуть вважатися символікою російської імперської політики, а їхнє

перебування у публічному просторі – пропагандою країни-агресорки. «Письменник, не зважаючи на роки життя у Києві, зневажав українців та їхню культуру, ненавидів українське прагнення до незалежності, негативно відгукувався про становлення Української держави та її очільників. З-поміж усіх російських письменників того часу стоїть найближче до нинішніх ідеологем путінізму і кремлівського виправдання етноциду в Україні», – зазначили експерти інституту. Згодом Київська міська рада почала розгляд петиції про усунення згадок про Булгакова з публічного простору. Крім того, підтримали усунення пам'ятників Д. Мануїльському; М. Глінці, А. Ахматовій та М. Булгакову, пам'ятного каменю на честь 100-річчя Леніна та меморіальної дошки П. Чайковському. Також планують демонтувати меморіальну дошку з написом: «У цьому будинку в період німецько-фашистської окупації (1941–1943 рр.) провадив роботу підпільний Шевченківський райком КП(б)У місті Києві». Голова Українського інституту національної пам'яті А. Дробович прокоментував рішення експертів УІНП і зазначив, що вважає висновок експертів «трохи емоційним», але визнає, що «вони назвали речі своїми іменами». Дробович підкреслив, що не підтримує закриття музею через те, що його існування дає можливість Україні висловити свій погляд на спадщину та особистість Булгакова. Натомість установа має змінити назву і фокус експозиції. У музеї Булгакова заявили, що експерти УІНП використовували фрази, котрі, на їхню думку, є «надміру категоричними судженнями, які в результаті скоріше образно нав'язують, ніж аргументовано обґрунтовують рекомендаційну частину документа». Зауважили: аргументи щодо постаті письменника були перебільшеними та поверхневими, а деякі фрагменти висновку є маніпулятивними. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/kijivrada-uhvalila-demontazh-pam-yatnika-bulgakovu-na-andrijivskomu-uzvozi-312153/>

У Києві демонтують пам'ятники Михайлу Булгакову та Анні Ахматовій
Докладніше про відповідне рішення, ухвалене Київською 18 грудня:

<https://chytomo.com/u-kyievi-demontuiut-pamiatnyky-bulgakovu-ta-akhmatovij/>

Із глобуса на Майдані Незалежності приберуть назви російських міст. – Дарина Рубан

У Києві із пам'ятного знака «Нульовий кілометр» на Майдані Незалежності приберуть назви російських міст. Планують провести капітальний ремонт монумента, а вилючені назви міст РФ замінити на українські топоніми. Докладніше:

<https://shotam.info/iz-hlobusa-na-maydani-nezalezhnosti-pryberut-nazvy-rosiyskykh-mist/>

Регіональна культурна політика

Івано-Франківська обласна рада оголосила 2026 рік роком Івана Франка

Під час засідання депутати також внесли зміни до низки регіональних програм, зокрема програми вшанування 100-річчя від дня народження художника О. Заливахи. Докладніше:

<https://chytomo.com/ivano-frankivska-oblrada-oholosyla-2026-rik-rokom-ivana-franka/>

Благодійність

«Леви на джипі» зібрали за стрим понад мільйон гривень для військових. – Микита Кишиневський

18 грудня коміки з «Левів на джипі» провели «Музичний стрим» із відомими гостями, щоб зібрати кошти на обладнання для FPV-дронів. Загалом глядачі задонатили 1,1 мільйона гривень. Докладніше:

<https://shotam.info/levy-na-dzhypi-zibraly-za-strym-ponad-milyon-hryven-dlia-viyskovykh/>

Комік Повар Даніл зібрав у закордонному турі 800 тисяч грн для війська. – Микита Кишиневський

Український комік та блогер Повар Даніл повернувся з благодійного туру Польщею та Канадою. Під час виступів він зібрав для українських захисників 803 285 гривень. Докладніше:

<https://shotam.info/komik-povar-danil-zibrav-u-zakordonnomu-turi-800-tysiach-hrn-dlia-viyska/>

Благодійна виставка «Межа тривоги» у галереї «без назви» книгарні «Збірка»

«Межа тривоги» – назва роботи А. Шевченка, художника та військовослужбовця, який став ініціатором цієї виставки. Вона об'єднує твори, в яких досвід проживання війни опосередкований різними художніми мовами та методами. Мета – зібрати кошти на обладнання для бійців окремого загону спеціального призначення «Лазар». Художники та художниці: К. Копейкіна, Ю. Болса, А. Саєнко та багато ін. Куратори: Н. Кадан, М. Палінчак. Відкриття відбудеться 25 грудня у столичній галереї «без назви». Докладніше:

<https://artslooker.com/blahodiyyna-vystavka-mezha-tryvohy-u-halerei-bez-nazvy-knyharni-zbirka/>

Безкоштовні покази українського кіно на підтримку збору: Takflix і фонд «Повернись живим» запустили кампанію «Дронопад»

Takflix.com разом із фондом «Повернись Живим» запустили спільну кампанію «Дронопад». Глядачам пропонують безплатно дивитися якісне українське кіно, а зекономлені кошти передавати на однойменний збір. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/takflix-dronopad/>

Театр

Замість підсумків театального року. Що (не) відбувається в

українському театрі з 2022 до 2025. – Олена Мигашко

У цьогорічних підсумках театрального року театрознавиця О. Мигашко «пробує подивитися на внутрішні конфлікти сцени і зібрати кілька провокацій для дискусії про те, чим став і не став український театр у 2025 році». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/teatralni-pidsumki-roku-shcho-ne-vidbuvayetsya-z-ukrajinskim-teatrom-u-2025-312161/>

Про складнощі життя емігрантів: у Волинському драмтеатрі з'явилася вистава-абсурд «Ідеальний раб». – Тетяна Маркопольська

Її зрежисував народний артист України, актор і режисер Національного драмтеатру імені Івана Франка П. Панчук. Спектакль гратимуть у «Театрі в укритті». Виставу створено за п'єсою «Емігранти» польського драматурга Славомира Мрожека. Докладніше:

<https://suspilne.media/lutsk/1185886-pro-skladnosi-zitta-emigrantiv-u-volinskomu-dramteatri-zavilasa-vistava-absurd-idealnij-rab/>

Музика

Музиканти виконали «Щедрик» на розбитій ТЕС задля порятунку української енергетики. – Микита Кишиневський

Українські музиканти виконали «Щедрик» у машинному залі розбитої російськими обстрілами теплоелектростанції ДТЕК. Цим виступом компанія звернулася до міжнародних партнерів із закликом допомогти відновити та захистити українську енергосистему. Виступ організувала команда Svitlo Concert. 23 музиканти грали серед понівеченого металу та бетону. Докладніше:

<https://shotam.info/muzykanty-vykonaly-shchedryk-na-rozbytyi-tes-zadlia-poriatunku-ukrainskoi-enerhetyky/>

Вистава з врахуванням музичної психології глядача: композитор Іван Небесний про балет «Лускунчик Гофмана»

На Радіо Культура 31 грудня звучатиме радіоверсія балетної вистави «Лускунчик Гофмана», яку поставлено у театрі «Київська опера». Музику для неї написав композитор І. Небесний. В інтерв'ю він розповідає про те, як працював над «Лускунчиком Гофмана» й «Різдвяними симфонізмами» та як визначає свою музичну стилістику. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1195222-vistava-z-vrahuvannam-muzicnoi-psihologii-gladaca-kompozitor-ivan-nebesnij-pro-balet-luskuncik-gofmana/>

Візуальні мистецтва

Чим запам'ятався 2025 рік у візуальному мистецтві: повернення забутого, неоціненні втрати і практики пам'ятання. – Анастасія Курінська

2025 рік відзначився появою нових інституцій, гучними проєктами, змінами, поверненнями і великими втратами. Про найважливіші, на їхню думку, події року, розповідають очільниця Мистецького арсеналу у Києві О. Островська-Люта, колишня директорка Jam Factory Art Center у Львові Б.

Пеленська, куратор Одеського національного художнього музею В. Чигиринець та кураторка сучасного мистецтва А. Карвай. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1191834-cim-zapamatavsa-2025-rik-u-vizualnomu-mistectvi-povernenna-zabutogo-neocinenni-vtrati-i-praktiki-pamatanna/>

Переосмислити спадщину, аби прийти до моменту де ми зараз: чим цінна виставка у щойно відкритому «Промприлад Арцентр». – Анастасія Курінська

12 грудня в Івано-Франківську офіційно відкрився «Промприлад Арцентр». Нині він має дві зали на двох поверхах, однак у планах за два–три роки розширити простір шляхом суміжних приміщень до 1300 м². Інституція ж розпочала працювати влітку і реалізувала дві програми – стажування для підлітків Teen Takeover і «Школу культурних компетенцій», яка має на меті поповнити кадри культурної індустрії артменеджерами, кураторами та арткритиками. Окрім того, «Промприлад» у партнерстві з громадською організацією «Музей відкрито на ремонт» представлятиме Україну на 61-й Венеційській бієнале з роботою Ж. Кадирової «Гарантії безпеки». Дебютна виставка артцентру – це проєкт «Як це зроблено» дуету Р. Хімея і Я. Малащука, який працює на перетині візуального мистецтва та кіно. У ньому йдеться про історію простору колишнього заводу, переосмислення радянської спадщини та зміни, які відбулися з нами у період повномасштабної війни. Кураторкою виступила програмна директорка Promprylad Art Center – К. Малих. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1193872-pereosmisлити-spadsinu-abi-prijti-do-momentu-de-mi-zaraz-cim-cinna-vistavka-u-sojno-vidkritomu-artcentri-promprylad/>

Якби людей можна було захистити як пам'ятники. Художниця Галина Андрусенко показала перформанс «Захищені». – Катерина Кадакова

Художниця Г. Андрусенко презентувала в Первомайську перформанс «Захищені», присвячений темі бажання зберегти дім та неможливості захистити близьких. Показ відбувся у Центрі імені Є. Зарницької 12 грудня. Перформанс «Захищені» створено за підтримки Стипендії імені Антонена Арто в межах другої Південної едиції 2025, що сфокусована на незалежних мисткинях та митцях з Півдня України. Цю едицію Стипендії реалізовує фонд proto produkciia у партнерстві з Одеським національним художнім музеєм та Платформою МУ ART за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». Докладніше:

<https://divoche.media/2025/12/19/yakby-liudey-mozhna-bulo-zakhystyty-iak-pam-iatnyky-khudozhnytsia-halyna-andrusenko-pokazala-performans-zakhyshcheni/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Верховна Рада ухвалила закон, що відкриває нові можливості для українського кіно. – Ганна Тимошенко

Верховна Рада України ухвалила законопроект № 6194 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки кінематографії», який передбачає комплексний підхід до розвитку кінематографа – від створення сценарію до прокату та міжнародної популяризації фільмів. Мета – сформулювати прозорі правові й економічні умови для перетворення українського кіно на

конкурентну та економічно стійку галузь. Серед ключових новацій – запровадження «настрібейтів»: виробники фільмів, створених за власні кошти й успішних у прокаті, зможуть отримати 30% від касових зборів в Україні для запуску нових проєктів. Також держава підтримуватиме етап розроблення сценаріїв і надаватиме поворотну фінансову допомогу комерційному кіно. Вперше на законодавчому рівні передбачено державне фінансування студентських дипломних робіт та залучення студентів до кінопроєктів із державною підтримкою. Офіційний статус суб'єктів кінематографії отримують кінофестивалі, кінопремії та організації, що популяризують українське кіно, з правом на підтримку й податкові пільги. Закон також посилює інвестиційну привабливість галузі через удосконалення системи кешрібейтів для іноземних студій, цифровізує взаємодію з державою через портал «Дія» та Єдиний електронний квиток, а також закріплює обов'язкову інклюзивність фільмів, створених за держпідтримки. Окремо реформується Рада з державної підтримки кінематографії – запроваджується відкритий конкурсний відбір її членів і персональна відповідальність за рішення. Крім того, законом визначено стабільне фінансування Держкіно – не менше 0,2% видатків загального фонду держбюджету попереднього року. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/69633/verhovna-rada-uhvalyla-zakon-shho-vidkryvaye-novi-mozhlyvosti-dlya-ukrayinskogo-kino/>

Другий із 50: фільм «2000 метрів до Андріївки» потрапив до кращих фільмів року за версією The Guardian. – Анна Коваленко

Документальний фільм про війну в Україні оscarоносного режисера М. Чернова «2000 метрів до Андріївки» потрапив до списку 50 кращих картин року за версією The Guardian. Стрічка опинилася на другому місці у двох версіях рейтингу – американській та британській. Першість отримав фільм Пола Томаса Андерсона «Одна битва за іншою». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2000-metriv-do-andrijivki-v-topi-vid-the-guardian-312181/>

На Берлінале покажуть фільм про Чорнобильську катастрофу «Розпад». – Анастасія Большакова

На Берлінале покажуть фільм українського радянського режисера і лауреата Шевченківської премії М. Белікова «Розпад». Художня стрічка розповідає про катастрофу на Чорнобильській АЕС. Фільм став частиною ретроспективи «Загублено в 90-ті», де також покажуть знакові проєкти різних країн. Беліков створив фільм у 1990 році як радянсько-американську копродукцію, стрічка стала першою ігровою художньою картиною про Чорнобильську катастрофу. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/na-berlinale-pokazhut-film-rozpad-pro-chornobil-312145/>

З Рудинським, Цимбалюком, Пустовіт і ветеранами: дивіться перший тизер драмеди «Повернення»

Медіакомпанія Starlight Media та канал ICTV2 опублікували тизер нового серіалу «Повернення» – драмеди, створеного у партнерстві з українськими воїнами. 8-серійна стрічка покаже досвід повернення як він є: з викликами та складнощами цивільного життя, де межа між своїми та ворогами вже не така зрозуміла. Прем'єру заплановано на лютий. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/tyzer-dramedi-povernennia/>

Коли вийде «Кіллкаус»: оголошено дату прокату екшн-трилера Любомира Левицького

Реліз українського тактичного екшн-трилера «Кіллкаус» (історія реальної рятувальної операції Третьої штурмової, ГУР та СБУ із застосуванням дронів) заплановано на 23 квітня. Фільм створено за підтримки та у співпраці з українськими оборонними структурами – ГУР, СБУ та 3 ОШБр, а також із залученням сучасної військової техніки, включно з бронетехнікою, гелікоптерами Black Hawk та FPV-дронами. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/killkhaus-data-premiery/>

Література. Книговидання

Премія Drahomán Prize-2025 оголосила номінантів

Премія для перекладачів книжок з української мови на мови світу Drahomán Prize оголосила довгий список номінантів за 2025 рік. До нього увійшли 31 перекладач і перекладацький тандем. Цьогоріч серед номінантів найбільше перекладачів, які перекладають з української на англійську мову. Також у довгому списку – перекладачі на німецьку, італійську, польську, грузинську, румунську, шведську, французьку, норвезьку, словацьку, бенгальську, сербську, чеську, словенську, іврит, білоруську, литовську, румунську, португальську мови. Заявки надійшли з 26 країн, а саме – Італія, США, Норвегія, Польща, Австрія, Словаччина, Іспанія, Індія, Грузія, Швеція, Сербія, Чехія, Німеччина, Словенія, Велика Британія, Канада, Ізраїль, Фінляндія, Португалія, Литва, Угорщина, Румунія, Бразилія, Греція, Франція та Нідерланди. Лавреата або лавреатку премії оголосять під час урочистої церемонії навесні. Докладніше:

<https://chytomo.com/premii-drahoman-prize-2025-oholosyla-nominantiv/>

Фінляндія, Греція та Польща – нові переклади української літератури

У Польщі вийшов переклад роману «За перекопом є земля» письменниці, редакторки та журналістки А. Левкової, а романи письменниці Є. Кузнєцової «Вівці цілі» та «Спитайте Міечку» з'явилися у Фінляндії та Греції відповідно. Докладніше:

<https://chytomo.com/finliandiia-hretsii-ta-polshcha-novi-pereklady-ukrainskoi-literatury/>

Бібліотечна справа

В університеті імені Грінченка відкрили оновлену бібліотеку

15 грудня у Київському університеті імені Бориса Грінченка відбулася презентація оновленої бібліотеки – проєкт планувався з 2018 року. Серед оновлень: чітке зонування простору – зони тиші для індивідуальної роботи, комп'ютерна зона для навчання та сцена для лекцій і культурних подій; сучасне звукове обладнання та звукоізоляція для одночасного проведення тихих і гучних заходів; автономне живлення для безперебійної роботи під час відключень електроенергії; енергоефективне освітлення, що забезпечує комфортні умови для читання та роботи; збільшення кількості сидячих місць для групової роботи та індивідуального навчання; повна доступність для людей з інвалідністю, зокрема безбар'єрне пересування та мнемосхеми для осіб з порушеннями зору. Докладніше:

<https://chytomo.com/v-universyteti-imeni-hrinchenka-vidkryly-onovlenu-biblioteku/>

Окупанти планують «розвиток культури» Херсонщини до 2030 року: на що росія хоче витратити мільярди. – Данило Азовський

Окупаційна адміністрація рф на тимчасово захопленій частині Херсонської області затвердила «державну програму розвитку культури Херсонської області до 2030 року». Попри формулювання про «збереження культури», документ є черговим прикладом культурної окупації, русифікації та інтеграції українського регіону в простір держави-агресора. Серед ключових завдань: інтеграція Херсонщини в «єдиний культурний простір рф»; реалізація «державної культурної політики рф»; участь у федеральних культурних програмах росії; формування «російської громадянської ідентичності». При цьому в документі повністю відсутні українська культурна спадщина, українська мова, згадки про знищені росією музеї, бібліотеки та будинки культури, визнання шкоди, завданої війною росії проти України. Фактично йдеться не про збереження культури, а про її підпорядкування російській ідеології. У додатках до постанови наведено детальні фінансові розрахунки до 2030 року. Докладніше:

<https://henichesk.rayon.in.ua/news/858258-okupanti-planuyut-rozvitok-kulturi-khersonshchini-do-2030-roku-na-shcho-rosiya-khoche-vitratiti-milyardi>

В окупованому Каланчаку на Херсонщині росіяни відкрили кінотеатр

Загарбники заявили про «відкриття після ремонту» кінотеатру «Дружба». За словами «депутата Херсонської обласної думи» від партії «Єдина росія» Є. Максимова, роботи в будівлі розпочато у серпні 2025 року. Йдеться про косметичний ремонт кінозалу, який, за твердженням окупаційної сторони, виконували працівники закладу власними силами. Також до процесу долучили підконтрольний рф «Фонд кіно», який забезпечив встановлення нового звукового та проєкційного обладнання, а також касової техніки. Окупанти

стверджують, що після цього жителі селища зможуть переглядати фільми «в день прем'єри одночасно з москвою». Наголошується, що мова йде не про нове будівництво, а про використання існуючої будівлі колишнього кінотеатру «Дружба», яка функціонувала ще до окупації. Таким чином, російська сторона вкотре подає переобладнання української інфраструктури як власне «досягнення». Докладніше:

<https://skadovsk.rayon.in.ua/news/857864-v-okupovanomu-kalanchaku-na-khersonshchini-rosiyani-vidkrili-kinoteatr>

В окупованій Чаплинці обіцяють відкрити будинок культури після «капремонту» у 2026 році

Будівельні роботи тривають із вересня 2025 року та виконуються в межах так званого «національного проекту „Сім'я”» рф. На ремонт, за твердженням окупантів, спрямували понад 60 мільйонів рублів. Після відкриття у центрі планують запустити нові дитячі гуртки – театральний, кіногурток, вокал та музичні заняття. Докладніше:

<https://kakhovka.rayon.in.ua/news/858271-v-okupovaniy-chaplinski-obitsyayut-vidkriti-budinok-kulturi-pislya-kapremontu-u-2026-rotsi>

Місце трагедії стало місцем комедії: МВА про новорічні вистави окупантів у драмтеатрі Маріуполя

Окупанти відкрили продаж квитків у «відновленій будівлі драмтеатру» у Маріуполі. Крім того, вони вже встановили всередині приміщення святкову ялинку, де планують влаштовувати дитячі святкові заходи, повідомила Маріупольська міська рада. Докладніше:

<https://suspilne.media/donbas/1193592-misce-tragedii-stalo-miscem-komedii-mva-pro-novoricni-vistavi-okupantiv-u-dramteatri-mariupola/>

Окупанти заявили про старт відновлення знищеного «Українського дому» в Маріуполі

Окупаційна адміністрація повідомила про початок відновлювальних робіт у палаці культури «Український дім» у Маріуполі. За чотири роки окупації будівля стала повністю занедбаною. Двічі тут спалахували пожежі. Тепер загарбники намагаються виставити ремонт, як частину «відродження» міста, яке вони ж цілеспрямовано нищили. Усе це робиться з метою приховання своїх злочинів. Докладніше:

<https://suspilne.media/amp/donbas/1193302-okupanti-zaavili-pro-start-vidnovlenna-znisenogo-ukrainskogo-domu-v-mariupoli/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm